

Werkvorm: Over de Streep – met schaalpositie

Achtergrond

Goede gesprekken hebben soms net wat meer houvast nodig. De werkvormen voor goede gesprekken bieden praktische handvatten die je kunt gebruiken tijdens sessies waarin je met collega's scenario's verkent, ambities bepaalt of acties formuleert.

De werkvormen helpen om het gesprek open en actief te maken. Ze zorgen ervoor dat iedereen kan meedoen, dat ideeën zichtbaar worden en dat verschillen in perspectief bespreekbaar zijn. Sommige werkvormen zijn geschikt om de bijeenkomst te starten of af te sluiten, andere brengen focus en structuur in het denken en doen tijdens de sessie zelf.

Je hebt geen ervaring als gespreksleider nodig: Elke werkvorm is eenvoudig toe te passen en wordt stap voor stap uitgelegd.

Inleiding

Deze werkvorm is geïnspireerd op het bekende concept Over de Streep, maar gebruikt een schaal in plaats van een lijn. Deelnemers positioneren zich fysiek ergens tussen twee uitersten op een denkbeeldige lijn in de ruimte. Zo ontstaat ruimte voor nuance, zelfreflectie en dialoog: het draait niet om goed of fout, maar om het zichtbaar maken van verschillen en overeenkomsten – zonder oordeel.

De fysieke beweging brengt energie en maakt meningen of belevingen tastbaar. De gedeelde ervaring nodigt uit tot openheid en leidt vaak tot verrassende gesprekken. Deze vorm is bijzonder krachtig voor groepen die willen werken aan vertrouwen, empathie en onderlinge verbondenheid.

Doel van de werkvorm

- Het versterken van verbinding en onderling begrip.
- Zicht geven op de diversiteit van ervaringen, meningen of gevoelens binnen de groep.
- Deelnemers stimuleren om op een veilige manier zichzelf te laten zien, zonder dat er 'goed' of 'fout' bestaat.

Vorbereiding

- Zorg voor een ruime, open ruimte waar deelnemers in een rechte lijn kunnen gaan staan.
- Geef de twee uiteinden van de schaal visueel aan (bijv. met tape of bordjes): links = *“herken ik helemaal niet”*, rechts = *“herken ik volledig”*.
- Formuleer stellingen of uitspraken die passen bij het thema van de bijeenkomst.
- Begin met lichte uitspraken. Bouw daarna op naar meer persoonlijke of diepere thema's.
- Bereid een korte uitleg voor over de bedoeling van de werkvorm en de veiligheidsregels.
- Materialen: Zie **Benodigheden**.

Aandachtspunten begeleider

- Benoem expliciet dat deelname vrijwillig is en dat er geen oordeel is over waar iemand staat.
- Zorg voor een veilige sfeer: wees neutraal en bemoedigend, en bewaak het respect binnen de groep.
- Stimuleer korte reflecties, maar dwing niemand om iets te zeggen.
- Let op lichaamstaal en reacties: bied pauze of rustmomenten indien nodig.
- Sluit zorgvuldig af met ruimte voor reflectie.

Stappenplan

1. Inleiding (5 minuten): Leg kort uit wat de werkvorm inhoudt, waarom jullie dit doen, en wat de spelregels zijn (vrijwillig, respectvol, geen discussie).
2. Opstelling (2 minuten): Deelnemers stellen zich op in een rechte lijn met duidelijk gemarkeerde uitersten.
3. Stellingen verkennen (15–30 minuten): Lees een stelling voor. Deelnemers kiezen hun plek op de schaal. Geef ruimte voor stilte of een korte toelichting door een of meerdere deelnemers.
4. Herhaal met meerdere stellingen. Werk op in intensiteit.
5. Afsluiting (5–10 minuten): Bespreek plenair hoe het was. Wat nemen deelnemers mee?

Benodigheden

- Grote, open ruimte
- Markering van schaal (tape, bordjes, papieren met teksten zoals “*helemaal niet*” en “*volledig*”)
- Lijst met stellingen (vooraf afgestemd op de groep)
- Optioneel: spreeksteen of microfoon m het delen van ervaringen te vergemakkelijken
- Eventueel zachte achtergrondmuziek tijdens lopen of reflectie

Bron

De werkvorm ‘Over de streep’ is gebaseerd op het televisieprogramma van de KRO (2011), geïnspireerd door het Amerikaanse Challenge Day-programma (<https://www.challengeday.org>). De oefening nodigt deelnemers uit om op een veilige manier persoonlijke ervaringen te delen door letterlijk over een streep te stappen wanneer een uitspraak op hen van toepassing is met als doel wederzijds begrip en groepsverbondenheid te bevorderen.